

1

“ NZELA EZALI ”

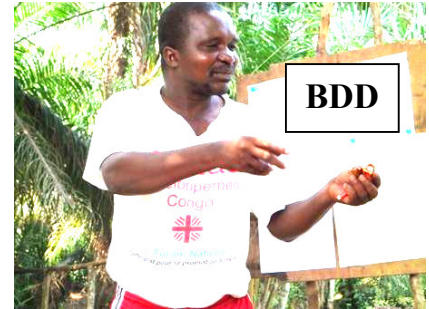
N° 01 / 2007

“Nzela ezali” ezali lokasa loye lopesaka nsango ya misala mya BDD (bureau diocésain pour le développement) ya Diocèse BOKUNGU-IKELA. Ebandi na Père Aicher 1985. Ebimaka lisusu te pona tozangaki makoki. Na mbula moko ekobima mbala minei.

1. BA REALISATIONS

Depuis 2003, BDD esali mwa misala ya ntina pona lobiko ya bato. Tala misala yango miye :

- distributions des intrants agricoles : machettes, houes, semences na mboka mwa mingi.
- ouverture ferme de métayage na LOFOLI mpe Lotingo na territoire ya Bokungu, Paroisse Marie Reine d’Afrique.
- séminaires de formation des leaders des organisations paysannes na ba différents milieux notamment NDOTSI, IKOTOMBOLO, NKEMBE, YOKOLE, IYEKUMBO, YETSI ; ya solo mouvement associatif ekoli na kati ya DIOCESE ya biso grâce na BDD.
- BDD azali kobongisa bureau na ye (réhabilitation de l’ancien dépôt ndako oyo Père Aicher atongaka pona magasin) na lisalisi ya Caritas Belgique.
- réouverture de la route YANSAU –EFOMI pour le désenclavement de NDOTSI.
- BDD azali kolendesa 200 planteurs ya madesu (haricots blancs), Soja, Nguba, Niébé kuna na chefferie NKOLE na Paroisse Yangambo.
- Tozali ko multiplier semences SOYA, NIEBE, Loso (trois variétés de riz), Manioc (boutures saines de quatre variétés) ya solo mboto iye izali na litomba mingi mpoya bilanga na biso.
- Touti kosala session mibale mpona ndenge ya kolona mpe kobatela nzete ya mbila mpe ndenge ya kobokola nyama .Mateya mazali soki bolingi mpe bomibongisi, bokoki kobenga biso, tokoya kopesa.

2. PALMERAIES PAROISSIALES

-BDD alendisaki misala ya kolona bilanga ya mbila na paroisses zomi na minei ya diocèse na biso pona autofinancement. Esengelaki elanga esalema na foret primaire, mpe sans incinération (etumbama te), elongo na uto kopona mabele, kolona mpe kobatela. Longonya na **Paroisses** inso iye itosaki, ilandaki mpe isalalaki mateya ma biso. Na paroisse ya biso, ezalaki ndenge nini ? Totosaki likambo lina ? Nani abebisaki ? Ngai nasalaki nini pona projet wana elonga ? Lokola ba Animateurs balongwa, misala ya bilanga wana esila ? Longonya na **PAROISSE YETSI** ndenge bazali kobatela elanga ya bango !

3. BA ELECTIONS LOCALES

Ba ndeko, tala nzela ezali .Totika kolela lela ; biso moko tokoki kosilisa mpasi soki tolingi. Bitumba esili. Kimia ezongi na mboka. Touti kopona bakonzi ya mboka na bantoma na biso na niveaux provincial mpe national. Etikali kaka na niveau local.

Tokeba ! Topona baponela te. Se bato ba ye bazali kobanga NZAMBE, mpe bazali na bolingo ya bato, na makanisi ya kotonga mboka (misala mya développement). Soki tosali erreur, toponi bipona -pona pona moto oyo azali na parti, na clan, bokilo na ngai, bakobalukela biso mpe biso moko tokolela pona bato wana tokovanda na bango se awa mbula mitano mpe bakokonza biso. Ba kobimisa ba taxes ndenge na ndenge pona bazua mbongo ya kofuta ba honoraires ya bango. Soki toyebi ete moto oyo azalaka na lokoso ya mbongo, to détourneur, tobimisa ye conseiller te noki azua chance ya kobima chef de secteur. Lifuta na bango ekouta na Gouvernement

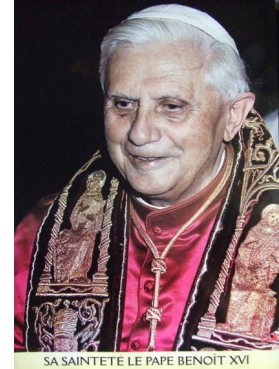
Central te se na maboko ya biso. (Matthieu 7.6) Mpe ba chef de secteur baye tokopona bazala ba **bâtisseurs** : bato baye basangisi mayele na bwanya mpe bakoki kosala misala ya maboko Nzambi ba secteurs ikufi mingi, esengeli kotonga yango.

4. TOTONGA EKLEZYA na NDEMBO YA PAPA (Opm)

Ezali etinda ya mokristu nyoso engebene na masengisi mpe mateya ma Eklezya uto likita linene Iya Concile Vatican II mpe mateya ma Ba Episkopo ba biso. Ezali te' « Salisa Eklezya bo ebongi mpe ekoki ».Moto moko akosa te biso tozali na nkita mingi mpe makoki mingi.

Ndenge esusu elamu ya kosala ezali mpe boye : Paroisse (Bakristu) ekosangana, etali ba besoins, to projets prioritaires na ye. Basali calculs ya coût to valeurs ya projets wana. Bakoki mpe ko estimer durée ya misala mina. Sima ya planification nyoso wana nde Paroisse ekoki ko lancer Totonga Eklezya mpe ekolonga avec succes. Kasi kobimasa mbongo to biloko liboso sans objectifs précis, ezali malamumu, kasi elembisaka sima ya évaluation gestion ezali polele te. Ndeko na ngai, bimisa nyonso oyo ozali na yango ata koni, mbila, mafuta, mayebo... Kasi kopesa eloko ezangi ntina to motuya te.

Tokeba mpe na likambo ya ndembo ya PAPA YA ROM.A tokoki mpe kosala lokola "totonga Eklezya " ata tozali na mbongo te, mpe eloko ya valeur to biloko ya bilanga oyo tozali na yango bimisa, mpe paroisse teka yango mpe esangisa mosolo mpe etinda yango; soki topesi mingi tokozwa mpe mingi.

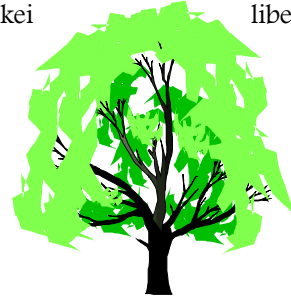
SA SAINTETE LE PAPE BENOIT XVI

5. ZAMBA (forêt) ya biso

Ba ndeko, Tata Nzambe apesa biso Zamba (forêt) mpe bakoko babateli yango pona biso. Zamba ezali lobiko pona biso bana ya Bokungu-Ikela. Soki yango te biso tokoki kobika te. Zamba ezali nde lokola marché (zando) epai na biso ; mokolo na mokolo tozali kokota na Zamba pona obika. Hectare moko ya Zamba surtout forêt primaire ezali na 300 à 500 espèces différentes ya nzete ; soki okati, ekei libela mpe ekozonga kaka après ba siècles.

Na mokili mobimba totikali se na zamba mibale ya minene se **forêt ya Amazonie** mpe oyo biso : **forêt du bassin du fleuve Congo**. Yango ezali lokola deux poumons oyo ezali kosalisa mokili mobimba ete epema. **Code forestier** ebimi esengeli moto nyoso ayeba yango.

Ba ndeko na ngai, tobatela zamba na nyama ya biso. Tokeba mpe na boteki biloko ya bakoko na biso na ba commerçants ezali nde kokitisa valeur ya culture ya biso.Totika koteka Konga (cuivre), Makula, Nguba (bouclier)...

Moto nyonso alingi mboka na biso asengeli alona nzete ya mbuma moko na école, na lopango, na paroisse, na centre de Santé...na mbula oyo.

NSANGO YA ESENGO : **Rév. Sr Christine Boango** (20 ANS) na lingomba Iya Communauté des 'Enfant Jésus de BOKUNGU-IKELA. Totombeli ye ya bobateli vocation pona bana basi ya biso mpe poya mboka mobimba.

akokisi mibu ntuku mibale Sœurs de Ste Thérèse de l'nzela elamu ! Azali ndakisa

6. BDOM (Bureau diocésain des Œuvres Médicales)

Mbongwana ekoti na BDOM. **Dr. J.P .Matela** akomi Médecin Directeur na Hopital Général ya Bokungu mpe **Rév. Sr Dr Henri Collette**, Directrice na ebonga ena.

Gouvernement apesi Diocèse ya biso gestion ya Hopital ya Ikela na oyo ya Bokungu na mpe bokambi Zone ya Santé inei : Bokungu, Busanga, Ikela na Yalifafu.

Na jardin médical nzete ya kisi ndenge na ndenge ilonami kuna. Kende kotala. **BOBOTO BWA TATA NZAMBE BOZALA NABISO BANSO !**

Fait à Bokungu, le 30 Janvier 2007
Mosaleli wa bino,
Roger Enyeka Bofululu,

Directeur du BDD

C.I

- EVECHE.
- COMMISSIONS DICESAINES
- PAROISSES, CEV ...
- ONG, Fondations, Associations...